

ועדת העבודה - ישיבה י"ב

א' באב תש"ט - 27.7.49

הנוכחים:
חברי ועדת העבודה: מ. אונג
מ. בנ-טוב
א. גולבראט
ז. גלוטקא
נ. הרפז
א. כהן
ח. למדן
א. לנקין
י. סרלין
ח. רובין
י. שמחוני
ר. שרייבמן
היושב ראש: ע. גלובמן.

שר העבודה: הגב' ג. מאירסון
המנהל הכללי של משרד העבודה: מר ברנסון
נציג משרד העבודה: מר פינקלשטיין

הישיבה נפתחה בשעה 10.00

*****

היו"ר ע. גלובמן:
אני פותח את הישיבה. היתה לי הזדמנות
בכנסת לקדם בברכה את שובה של שר
העבודה והבטוח העממי ואין לי ספק כי אם שובה של השר תוקל עלינו העבודה.
בלעדיה היה לנו קשה בועדה. אני מקדם בברכה את המנהל הכללי של משרד
העבודה, מר ברנסון, אשר חזר מועידה בינלאומית של משרד העבודה.
ישות הדבור לשר העבודה.

דבר העבודה ג. מאירסון:

אני מודה לכם על הדרישה. נדמה לי כי לא

היה לי הם יותר קל מאשר לכם שהי אתם

לבחור בין צרות, הרי אני מעדיפה צרות בארץ על צרות בחו"ל.

מאז שנפגשנו בפנים האחרונה, מאז הנכוח

בכנסת, הוחמד מצד הוסיף העבודה. הבאתי אתי חמור קצת על התנועה הכללית ולימים

בארץ במסך 6 חדשים האחרונים עד כמה האפשר לקבל מספרים מדויקים. נראה

המספר מחוסרי העבודה כיום הוא חמור, אבל המספר הזה איננו יכול ללמד

על כך שמצב ההבטלה בארץ הוא מיואש מפני שאין הדבר כך שהמספר 9-10 אלף

מחוסרי עבודה מיואש כיום שפרוב הדבר שלא התחדרו מחוץ למספר הזה עדיפות

אלפים אינם. נכנסו לארץ מינואר ועד יוני ועד הכלל כ-145.000 איש. עברו

את בתי העולים 130.000 זאת אומרת שהיו כ-14-15 אלף איש שנכנסו וכלל

לא הגיעו לבתי עולים. מי אם נקלטו מיד בהתיישבות העובדת, במשפחות או

הסתדר באופן עצמיאם באיזור אורה שהיא מבלי להזדקק לעזרת המוסדות

בסדרים.

בבתי עולים נמצאו בסוף יוני כ-63 אלף

אולים. על פי חשוב שבוודאי גם כן איננו מדויק, 40% הם מפרנסים. אני

מוכנה להניח שבחורף 40% אלה ישנו גם אחוז ידוע של נשים, זאת אומרת יש

שה חשוב של בני מפרנסים במשפחה ובני מקבלת עזרה לא מופרז. החוב הוא

דבין אלה הנמצאים היום במקנות יש 250 אלף מפרנסים. בין אלה שלא עברו

את בתי העולים אפשר להניח שיש כ-5000 מפרנסים. הוצגים כי י כיוון מבין

הוצגים בתי העולים כ-4 אלפים איש העובדים בסביבת המקום. את המספרים

המדויקים אי אפשר לקבל היות ועבודות אלה מגיעות בדרכי עקיפין ולא

דרך ליכת העבודה.

אומרים שבסביבות תל-אביב חולון באר-

יזקב ומקומות אחרים נוספים יום יום אוטומובילים המובילים אנשים

לעבודה. ישנם בין העולים בכלי מלאכה רבים ואין להם כל קושי להסתדר.

אם נכנסו לבתי העולים 130. אלף וכיום ישנם 63 אלף בלבד, פירושו הדבר

שנוספו לישוב 26 אלף מפרנסים מלבד אותם 5000 שלא עברו כלל את בתי

העולים ומלבד אותם ה-4 אלפים הנמצאים בבתי העולים, אבל לפי החישובנו

- עובדים. זאת אומרת שבמסך 6 החדשים האחרונים נוספו 36 אלף מפרנסים.

מחלקת העבודה של אגף סיקום החיילים

מסרה לנו את המספרים כדלקמן: מפברואר עד יוני סודרו בעבודה 9 אלפים חיילים מסוחררים, מהם כ-7 אלפים שסודרו בעבודה קבועה וממוסכת. אין להניח שזהו המספר של החיילים שהשתחררו בחודשים אלה, אך משרד הבטחון אינו מרשה לנקוט במספר המדויק. אם נקח את המספר הזה יש לנו 35 אלף דורסי עבודה.

אני מקווה שהחברים יודעים את ההבדל

בין דורסי עבודה ומחוסרי עבודה. ישנם הרבה אנשים בעתונים אשר מחוסר ידיעה או בכונה תחילה מבלבלים את המוסגים האלה. בחודש יוני נרשמו כמבקשי עבודה 23.596 אי.ס. ממספר זה עבדו 3 שבועות במסך החודש - 11.825, שבועים - 5494, שבוע או פחות - 6279. את המספר האחרון יש לראות כמספר מחוסרי העבודה האבסלוטים.

מספר הרטומים לפי האיזורית הסונים

בארץ: בירושלים - 2976; בת-א והסביבה - 8900; ביסובי הסרון והסומרון - 1600; ביסובי הדרום (כולל רמלה ולוד) - 4500; חיפה והסביבה - 4700; יסובי עמק זרעאל - 45; ביסובי הגליל - 820.

מינואר עד יוני ברצוני לחת לכס השואה.

בינואר היו 6500 מבקשי עבודה. עבדו פחות משבועים 800, ההרשמה הממוצעת ליום 1000. בחודש פברואר היו מבקשי עבודה - 8700. עבדו פחות משבועיים 1750, ההרשמה הממוצעת ליום - 2400. במרץ היו מבקשי עבודה - 11900. עבדו פחות משבועיים - 2300, ההרשמה הממוצעת ליום - 2850. באפריל - היו מבקשי עבודה + 12270, עבדו פחות משבועיים 2350, ההרשמה הממוצעת ליום 3200. במאי היו מבקשי עבודה - 17200. עבדו פחות משבועיים - 4000. ממוצע היומי 5000. ביוני היו מבקשי עבודה 23600. עבדו פחות משבועיים 6300. ההרשמה הממוצעת ליום 8550. אין ספק שבחודש יוני הגיעו השחרורים מהצבא לממדים הרבה יותר גדולים מאשר בחודשים הקודמים, ומכאן הקפיצה הגדולה של מספר מבקשי עבודה.

היום עובדים בסיכון צבורי כ-2000

פועלים, בעבודות הצבוריות הנעטות באופן יסיר על ידי המחלקה לעבודות צבוריות - 1800 פועלים, בעבודות הצבוריות הנעטות על ידי העיריות. בעזרת הלואות הממשלה - 5500 פועלים. אפשר להוסיף למספר האחרון כ-500 פועלים שהתחילו לעבוד בבציר ובעבודות מסוג זה. בחודש אוגוסט הגדל מספר

הפועלים בסיכון ל-4000. אנו נכנסים עפ"י לבנין עוד 3600 בתי בלוקים זהו המפעל היסיב שלנו מחוץ לגידול עבודה ב"עמידר". בעבודות צבוריות יגדל המספר לכל הפחות באלף. אל פי תכניות ייס לנו בירוחה מסר הקבוצה הקרט אנו נגשים לסלילה כביש נחניה. התכנית היא לבנית כביש רחב ידים, כ-14 מטר. אנו נוציא לפועל כביש ברוחב של 7 מטר. הכוונה היא שבמרוצת הזמן נמטיך את הכביש לחדרה, נאחד אותו עם כביש ועי ערה, ונפתח דרך נוספת לעמק. נדמה לי שכולכם יודעים את הצורך בכביש זה. יסנה עוד תכנית אחת אשר עוד לא הוחלט עליה והיא לעשות נסיון בכביש הזה לגביית תשלום מכל אוטו האובר את הכביש. יסנו עוד כביש חשוב מאד וזהו כביש הדרום. מטפלים בו, ויצאו כבב פועלים להפיך מחנות לעובדים. זה יהיה כביש בית ג וברין, פלוג'ה, חבור עם באר טבע. הכוונה היא במסך הזמן לחבר את הכביש גם לירושלים.

יסנה תכנית של סלילה כבישים המהברים את מקומות הישוב עם הכבישים הראשיים. התלהבותם של המסקים לענין זה יורדת כאשר הם מקבלים מהממשלה מה שבקשו. בהתחשב עם מצב התעסוקה החלטנו להתחיל בסלילה הכבישים, אבל לסלול אותם רק בכסף של הממשלה והסוכנות ולהשאיר אחוז מסוים של המסך בלתי סלול, באם לא יעשה המסך שום דבר בכדי להסקיע את חלקו. על ידי ה עבודות הצבוריות האלה נוסף מנימום אלף פועלים לעבודה. אנו מחלקים עוד הלואה נוספת לרשויות המקומיות בגודל של 600.000 ל"י. ועבודות אלה יעסיקו כ-2000 עובדים בעבודות צבוריות בתוך הערים. לפי השיטה הזו שאנו נותנים הלואה לקיריה או למועצה המקומית רק אם היא יכולה להעמיד מול הסכום הזה לפחות 50%, עשינו זאת גם הפעם. בעיריות עובדים 1700 פועלים. באוגוסט יהיו עסוקים בכל העבודות שהזכרתי כ-9000 פועלים.

בספטמבר ודאי יתוספו הרבה פועלים

בעבודות בנין בתי ספר. הממשלה מוכנת לתת הלואות לעיריות ולמועצות המקומיות לבנין בתי ספר ובתי חולים כ-מליון ל"י. לעירית תל-אביב יש תכנית והיה וכוה אם זו תהיה מצדנו הלואה או הקצבה, אך אנחנו עמדנו על זאת שזו תהיה הלואה. אנו מקווים לראות את תוצאות העבודה הזאת בספטמבר, בזה כלולתם גם עזרת העיריות והמועצות האזוריות. עבודה זו תעסיק כאלף עובדים.

אנו מקווים שהחקירה וההכנות שהכרת

"מקורות" עושה בנגב, תגמרנה בסבועות הקרובים, ולכלל המאוחר
בספטמבר יכנסו כ-700 פועלים לעבודה חדשה זו.

עם הפעלת הרכבת יכנסו כ-200 פועלים

לעבודה קבועה ומטוודת ברכבת. יסנה הנחה וחשוב לכלל הפחות עוד 300
עובדים יכנסו לעבודה בסוגי החבורה סוניים. מסרד התחבורה יקלוט
כנראה בסבועות הקרובים כ-500 עובדים, כולל את ה-200 ברכבת.

אנו רואים כעת אפשרות להגדיל ולבסס

את ענין מסקי העזר. ברמלה ובלוד סבלו מחוסר מיט, וזה זכא במדה רבה
את תוסבי המקום. אנו נגסים עכסיו לסדור המיט ברמלה. בימים הקרובים
יתחילו להעביר את קו המיט הראסי עד רמלה, וסדור רסת המיט בתוך
רמלה. ע"י כך יקבלו מסקי העזר דחיפה נוספת, ותהיה אפשרות להגדיל את
מספר המסקים.

ברצוני לאמר כמה מלים על מסקי עזר

קואופרטיביים ועל הקואורפורציה בין העולים בכלל. מספר הקואופרטיביים
הוא כעת 16, כולל 170 מספחות, הם מעבדים 740 דונם. יש תקוה סעוד
כ-200 מספחות תצטרפנה לקואופרטיביים הקיימים. הקציב ההלואות למסקי
עזר הוא - 350 אלף ל"י. יש לברך את החאחדות האפרים סגם היא נכנסה
לפעולה ועומדח להקים יחד עם מפלגת הציוניים הכלליים כ-200 מסקי
עזר ע"י המוסבות הזקוקות לידים עובדות.

בעבודות הסונות שתעסינה הסנה בהיקף

מצומצם בפרדסים, יועסקו כ-300 פועלים לתקופה של 3-4 שבועות.

כעת מתחילים להכין את הסטחים הנוספים לגדול ירקות, ואנו מקווים
סעבודה זו חתן מאה אלף ימי עבודה.

נעסה כעת נסיון חשוב מאד לגדול סמן

קיק בארץ, אם הדבר יצליח הוא יתן מקום לאלפי פועלים. אנו מנהלים

מו"מ על יצירת אקרן להפסדים, כדי לתת אפשרות לגדל על סטה של 500

דונם מינים סוניים, בכדי סנדע מה אפשר יהיה לעשות. פרובלימה זו תוכל
למצוא את פתרונה רק ע"י מכון.

אמנע בתקציב מסרד העבודה לא מצא הסעיף

הזה להסתתפות בקרן לקואורפורציה בסוי נכון. אך במו"מ זהיה

לנו עכ האוצר אחרי הגטת התקציב, מצאנו נכונות ללכת בדרך נאה להסתתפות

ביצירה קואופרטיביים בין עולים חדסים עם גורמים אחרים: מרכז הקואור-

פורציה של ההסתדרות, ועוד גורם אחד. בקסתי גם מאלה העוסקים בסטת

הערבי פי ימציאו תכניות לפתוח הקואורפרציה בין הערבינו. לי נדמה שהאלות רבות בין העולים תוכלנה להפטר על ידי סדור כזה. לא כל עולה יכול להסלח לעבודה במקום אחר ממקום מגוריו.

האוצר מוכן להעמיד סכומים נכרים

להכשרת איזורי תעסיה. שמחנו מאד כי אחד מאזורי התעסיה יהיה בין לוד ורמלה. מחוץ לעזרה בהקמת מפעלי תעסיה, יתן דבר זה גם עבודה בזמן הקרוב.

בקואפרטיבים החדשים התארגנו המחצית

הראשונה של השנה 787 עובדים ב- 82 קואפרטיבינו. עד סוף השנה יחוספו עליה עוד 300 איש, זאת אומרת שיהיו אלף עובדים בקואפרטיבים החדשים אשר הוקמו במסך השנה הזאת. אם תהיינה עוד תכניות, מוכנה הממשלה להגדיל את הסכום.

בבניה הפרטיה עובדים עכשו כ-2500

איש. ישנה כרגע הפסקה בבניה הפרטיה, קשה לדעת על בדיוק מה הסבות. יש אומרים שהפחד מפני החוק החדש והובא לכנסת מונע את בעלי ההון להשקיע כאן כסף בבניה פרטיה.

ברצוני למסור ספרים אחדים על ענין

התעסוקה והתעסיה. זוהי נקודה מאד מסמחת. התעסיה, למרות כל הנבואות השתורות אינה פולטת עובדים אלא להיפך, קולטת. בזמן האחרון נעשו שתי הגדלות על ידי סני מנגנונינו שונים זה מזה. הממשלה וההסתדרות הגיעו למסקנה של עליה באינדקס התעסוקה והתעסיה. אנו יודעים שבמסך השנה לא קמו מפעלים גדולים, קמו מפעלים קטנים וישנן עוד תכניות למפעלים קטנים. ישנן כעת תכניות של אנשים מחו"ל על הקמת מפעלים רציניים מאד, ויתכן שהעזרתם של אלה תמסוך לארץ בעלי הון אחרים.

ברצוני למסור כמה פרטים על עניני שיכון.

אתם זוכרים ודאי שהבטחנו כי עד סוף השנה נבנה 30.000 יחידות דיור מכל הצורות. עד סוף ספטמבר תהיינה מוכנות: אלפים יחידות בבניה קשה, 4000 בתי עץ מקומיים ושוודיים, 3000 בלוקים, 4000 צריפונים, 2000 סוגים שונים בישובים החקלאיים, בסך הכל 15.000 יחידות. יתר 15 אלף היחידות תבנה עד סוף השנה: 2000 בתי עץ, 7000 בתי קשים, 3500 בתי בלוקים, 2000 יחידות שונות המוקמות על ידי מחלקת השיכון של הסוכנות על פי הסכמים עם העולים, וכן על ידי מועצות המקומיות.

הממשלה מסתתפת בהוצאות הבנין במליון ל"י, "עמידר" בשני מליון ל"י
בבנין בתי בלוקים, וב-400.000 ל"י בבנין הצריפונים. כאשר נפגשנו
בפעם לעברה מסרתי בכנסת דאנו עומדים במו"מ עם קבלנים על עוד 10.000
יחידות. המו"מ עדיין נמשך. כל המומחיה הבאים אלינו בהצעות אינם
רוצים להשקיע אפילו הכרה קטן מכספם, אלא רוצים ברוחים גדולים.
בסמך הסיכון ישנו עוד דבר מסמך. הקבלנים

יילנו עושים את העבודה בקצב מהיר ביותר, אך על פי שהעובדים בשמח זה
אינם מנוסים והמסונות אינן הדיקות.

במסרד העבודה ישנם עוד שני סמכים

בעלי חייבות אך לא הגענו אליהם כי היינו עסוקים בשאלות התעסוקה
והסיכון. אך מחלקות אלה ממשיכות בעבודתן במסך כל הזמן. החלק
הראשון הוא החלק של חוקי עבודה אנו מכינים כבר חוקי עבודה אחדים
ומקוים שאחרי הפגרא נתחיל בהבאתם לפני הכנסת.

הסמך השני הוא הבטוח העממי. אני בטוחה

טבעוד זמן קצר תבוא סקירה בפני הועדה על מה שנעשה בסמך הזה. אני
רוצה רק שאתם תדעו כי בסני חלקים אלה העבודה נמשכת בקצב מהיר.

רכ/נל.

מר ניוקלשטיין:

ברצוני להעיר 2 הערות להשלמה.
מה שנאמר על מספר האנשים שיכנסו
לעבודת הרכבת מכון להפעלת הקו החדש בראשיתו, אבל ברור
שהקוים הישנים אשר יופעלו בעקר בהתקרבות לעונה הפרי, יהיו
מקום קליטה יוחר רציני. צריך גם לקחת בחשבון את מאות
פועלי הרכבת אשר היו מועסקים עד כה בעבודת בלתי פרודוקטיב
ביות, אשר גם הם יוכנסו לעבודה.

מסיק הזיכאים יהיה מקור חשוב לתעסוקה.
החכניות הן שלא יופנו לעבודה זו המכרנסים בלבד, אלא כל המשפחה.
זה יתן גם יכולת להתגבר על העבודה הרבה והמסובכת וגם יתן קיום
והכנסה למשכחות שלמות.

היו"ר ע. גלובמן:

אני מציע שלא נפתח בשאלות, אלא
נחן לחברים את רשות הדבור להערות
ולשאלות כאחת. הזמן המוקצב - 10 דקות לכל חבר.

ג. גלומטא:

ברצוני לשאול את שר העבודה, האם
הממשלה מתקיימת מי יקבל את העבודות
הנבוריות.

בענין מסקי עזר, עוררתי כבר כמה פעמים
את שאלת מסקי העזר בעקיר. אני בטוח אלו היו להם מים, ובתים
מחוקנים, היו מקימים מסקי עזר.

דובר כאן על הכשרת יזורים לתעשייה
בין לוד ורמלה. קרקעות אלה הם טובים לעבודה חקלאות, ויזורי
תעשייה אפשר לפתח באזורי חולות.

א. לנקיון:

אני מציין בספוק מה שהיום
בפעם הראשונה שמענו גם על דבר
חכניות לפתרון בעיה-התעסוקה. מאידך, אין החכניות האלה
הולכות בפרופורציה עם גדול מספר המובטלים, ויש לתניה כי
מספר המובטלים ילך ויגדל במדה שחלך/העליה ושחרור התיילים.
על פתרון למצב החמור במלואו לא שמענו חכניות.

ברצוני להציע כמה הצעות: היתה

לי אפשרות לראות את צורת עבודתם של הכועלים. לדעתי יש
רשלנות איומה, בטלנוח מתכירה, חוך הסתייגויות וחשש רב אני
חוזר על הצעתי בישיבה הקודמת, והיא עבודה בקבלנות. מכיון
שעבודת אלה נעשות ע"י הממשלה, אני בטוח שלא יהיה נצול
ופריון העבודה יגדל בהרבה.

אני חושב שיש צורך להוציא את

העולים מבתי-העולים ולשלחם לעבודות בסביבה, אינני חושש
לומר, בשכר יוחר נמוך; הם צריכים ללמוד את העבודה ואת
המקצוע.

ביחס לקבלנים זרים, אני חושב

שצריך לדחות אותם אם הם אינם באים ארצה כדי להשקיע את הונם,
אלא כדי להשג רווחים. לדעתי, קבלני הארץ מסוגלים לעשות
את אותה עבודה ובאותו טמפו כמו האמריקאים, אם רק יהיו להם
המכשירים הנחוצים.

ברצוני לדעת אם חושבים להפוך

את הרכבת לקו החבורה חיוני וחשוב למדינה, וע"י כך לקבוע את
הקצב וקנה-המדה של התעסוקה, או שדבר זה יהיה צדדי כשם שהיה
בחקופת המנדט. לא הוזכר דבר בנוגע לרכבת לירושלים.

ב. מונא:

ברצוני לקבל אינפורמציה נוספת

על היחס שבין חכניות התעסוקה וצרכי
התעסוקה; אני רוצה לקבל אינפורמציה נוספת גם בענין הרכוש הנמוט.

ישיבת וועד העבודה,
(27.7.19)

רכ/טל.

לא נגעו כאן בשאלת העסקת נוער
ולו נראה כי זוהי שאלה חשובה מאד. לדעתי, יש צורך לכלול את
התכניות להעסקת נוער בתכניות התעסוקה הכללית, ואולי גם
לקבוע פרופורציה באיזה אופן מבטיחים עבודה לנוער במסגרת
העבודות הדרושות. אנו דרשנו במשך שנים להקים לשכה מיוחדת
לנוער, אך הדרישה לא נשאה פרי. לא נראה שקיום לשכה כללית
לארגוני פועלים, יכול לשדר את הממשלה מאחריות כלפי העסקת
נוער.

ג. תרפ"ז:

בעית הקצב היא עקריה. יש
צורך ביחוד קטר ותיאום בין כל
המחלקות בממשלה בכדי לפתור את הבעיה.

אני חושב שחלחל פעולת הסכונ
צריכה להיעשות במושבות כדי שהסכונ יהיה מוכן עם החלת עונת
הפרי. זה יכול לחת לנו העסקת של 11 אלף איש.

לדעתי, מוכרחים לחנך כל עולה
לעבודה.

שמעתי, שחוקי עבודה יובאו אחרי
הפגרה. לדעתי, יש חוק אחד דחוף המוכרח לבוא לפני כן וזהו
חוק עבודה מאורגנת הפועלים העובדים עבודה בלתי מאורגנת,
הם כורדי שכר, מתחרים, ויכולים להביאנו למצב קשה מאוד.

ד. רובין:

מדאיגה ביותר עקומת חוסר העבודה,
יש בה עליה מחמדת. באותה מדה
שאנו דואגים למחוסרי עבודה יהודים, אנו חייבים לדאוג למחוסרי
עבודה ערבים.

אנו צריכים לדעת שכל חדש יוסף
לנו דורשי עבודה. עד סוף השנה יחוספו, לפחות, 25 אלף שיצאו
מהמחנות ולפחות שש אלפים חיילים משוחררים. אם אפחית ממספר
זה כמה אלפים אשר יסחררו בצורות שונות. ישאר מספר של 25-30
אלף דורשי עבודה עד סוף השנה. אינני חושב שהחשובה שקבלנו

היום עונה על המציאות.

בהודעתה האחרונה בכנסת, הבטיחה לנו שר העבודה 1.750.000 ימי עבודה ל-5 חדשים, ונתנה פירוט שביוני נחזיל עם 200 אלף ימי עבודה. אם אנו עושים את חשבון העבר, אנו רואים כי הבטחת שר העבודה לא נתמלאת, והיו הרבה כוח ימי עבודה, והמצב ודאי יחמיר כשיחוסטנו בעתיד מחוסרי עבודה.

אם אני צריך להציע הצעות קונסטרוקטיביות, אני יכול רק לחזור על הצעותי מהישיבה הקודמת אשר הוכנסו לפרטיבל.

לדעתי כל אדם יכול לברוא ויקבל עבודה בלשכה, ואני מוצא צורך חיוני ביותר בהבטחת המונופול של הלשכה על העבודה.

ח. למדון:
אנו צריכים לחפש את האפשרות כדי שלא תהיה העסקה חוסר עבודה. ישנם כיום כ-9000 מחוסרי עבודה. אם נניח אפילו שבמשך חודש ארגוסט לא יצאו מן המחנות אנשים נוספים, ישארו לנו עוד 5500 אשר חוסר העבודה שלהם הולך ומעמיק. ענין זה מעורר דאגה רצינית, ואנו חייבים לתת לו חשובה.

אני שאלתי האם נכון הוא שגם היום מזמינים בגדים מחו"ל בשביל הצבא? בדקתי את הענין ונודע לי כי 35.000 בטל-דרסים מוכנים הוזמנו מחו"ל בשעה שקיימת עונה מתה, ויש בחל-אביב בלבד כ-500 קובדי מחט מחוסרי עבודה. אגודת המחט התערבה בענין. היא קבלה חשובה רשמית שההזמנה בחו"ל היא יותר זולה. החשובה השניה הייתה שלא הצליחו ליצור את הבד בארץ. לכן הזמינו גם את התפירה. לדעתי, צריכה להיות החלטה בממשלה שאין יכולה לצאת הזמנה לחו"ל בלי אשור משרד העבודה. החלטה זו צריכה לכלול גם את משרד הבטחון.

ישיבת ועדה העבודה.
(27.7.1949)

רנ/טל.

לדעתי, הממשלה חייבת לחוקק חוק אשר יחייב להחזיק חצרן בכל 4-5 בתים. זה יעסיק אנשים קשישים וזנשים אשר דרגת בריאותם אינה מתאימה לכל עבודה אחרת. אפשר למחור בדרך זו בעיה גדולה של העסוקה.

ברצוני לחבוע מיו"ר הועדה לברר מדוע לא הורכבו ועדות התעסוקה לברר עניני היילים משוהררים והחזרתם לעבודה.

צריך להיות טפול מיוחד במפעלות

מדאיג אותי אחוז הכסף המוצא על עבודות צבוריות. אני שמעתי שמוצאים 20% על עבודה ו-80% על חמרים.

א. גולדראט: ברצוני לשאול איזה מעולה נעשית בנוגע לחסול ההפגנות, והאם לא הגיע הזמן לחשוב גם על סיוע.

יש לעודד את הבניה הפרטית. זה יכול לגרום במדה רבה להפחתת האבטלה.

לדעתי, צריך לקום בחוץ הממשלה סקטור כלכלי, כדי שיהיה היאום בין המשרדים העוסקים בעניני כלכלה.

אני חובע חשובה על טאלתי בענין בניה מוסדות דת בכל ישובי העולים.

ס. בנטוב: אני ודאי האחרון שאחעלם מתומרת המצב ומתלחץ העצום שהתכתחות הדברים יוצרת על משרד העבודה. אהיה גם האחרון שלא יעריך את כל הפעולות שנעשו. אבל זו אינה רק בעיה של משרד העבודה, והיא בעיה הרובצת על הממשלה כולה, ואינא אחראית לה. בלי עזרת הממשלה כולה לא יוכל משרד העבודה לעשות הרבה. מבחינה זו מעונינים כולנו לחזק את

ישיבת וילנה העבודה,
(27.7.1949).

רב, טל.

משרד העבודה בעמדתו בתוך הממשלה, כי לי נראה שזה אולי
המורה האמנם ביותר בממשלה, כי עליו מוטל עקר העומס של
המלחמה עם המצב הקיים. בהתאמה ובכשרוננו חלוייה הצלחה
או כשלון כל בעיית עליית-העלייה.

אבל יחד עם כל זאת איננו יכולים

להתעלם מהקצב האפי. ממסר מחוזרי העבודה גדל, ואל לנו לעכור
שמלבד אלה הרשומים בלשכות העבודה, ישנם עוד מכרמנים אשר יצטרפו
וראי עוד סוף השנה למספר מחוזרי העבודה, אלה הם העולים במחנות
העולים. אינני מאמין שמשרד העבודה יכול בכלל לכחור בעצמו את
הבעיה. לדעתי, נריכה לקוח בממשלה מסקרה למלחמה בתוספת העבודה,
רשות עליונה, עם סמכויות מאד רחבות, אשר תתייב ברצף. לי נראה
שבלי זה לא נוכל לכחור את הבעיה. הממשלה עדיין לא נתנה לנו
חשובה מה היא תכניתה, ועליה לעשות זאת.

ב. עריכת: עם כל התמנייה להגדלת התקופה אשר

שמענו מסקירת שר העבודה, בכל זאת

נשאר חלל ריק אשר עלול להדאיג, והקצב טובה לגדול.

ענין העיריות אינו בסדר. משרד

העבודה צריך לקחת את הענינים ביד הזקה ולהשתלם עליהם. בין
הממשלה ובין העיריות ישנם יחסים כמו בין קואליציה ודמוקרטיה,
זה מאים את הקצב, ואני חושב שהממשלה צריכה לברר, בירור יסודי,
ענינים אלה.

ג. שמתונית: אני מצט רפת לענין זה של אמור

התקופה מחוץ ללשכות העבודה הי עד

כמה שידוע לי, למשל, עבודת האטה נחקלת בקשיים עמומים בגלל
הנימול והורדת השכר. בשבילנו ענין זה יי לשבח כללית, הוא
אחד העקרונות שעליהם יש להלחם בכל הוקף.

ישיבת ועדה העבודה.
(27.7.49)

רב/של.

היו"ר ע. גלובסון:

אקיר כמה הערות: לפני יציאת

שר העבודה לארה"ב, שמענו הודעה

על עניני השכונ. אני נזכר מה רבום היו הסמיקוח של רביס מן הבית במיוחד של אנשי האומרויציה באכטרוח ההגשמה של חכניה זו. לא מעטים הרשו לעצמם גם ללגלל חכניה על הנייר - אולם, הודות למאמצי משרד העבודה ומעולתה של הממשלה בהזולת המהירים, כולל הוצאות חכניה. אנו קומדיים כעת בקבלה והזמנה של שר העבודה למיור במפעלי השכונ.

אני חכיר את מידת הזהירות של

שר העבודה במסירת הודעות בנידון זה. מר פינקלשטיין יוצא בעקבותיה ואם אנו שומעים כעת כי קד סוף השנה תקומנה 30 אלף יחידות דיור, אריני מאמין כי מעולה זו תבוצע, וארי דוקא השנה הזה נחשב בעינינו לחמור ביותר. מי שקרוב אמת לעניני בנין ושכונ, ויודע את כל הקשיים החכניים והסדוריים, יכול לסקר לעצמו איזה ממצאים הושקעו בשטח זה. לקצור הענין, אני חבור שחיה זו הפתעה נעימה לבית כחצר ישמע שבשטח השכונ לעולים, אנו מתקדמים והולכים. אני הולק על המספרים של ה. רובין ביחס למספר המובטלים. בשטח זה אין לבורא בתענות למשרד העבודה. רובנו תבענו והובעים במשך כל הזמן כי הודות המועלים ישמרו על מדה האוטונומיה שלהם, והממשלה חתפק רק במקום. כולנו יודעים את העומס המוטל על החבריה העובדים בלשכות, ואינני חושב שיש להם איזה שהוא אינפארם לתעלות או להכחית את מספר מחוזרי העבודה.

כולם מדברים על יתר קטב, יחד מרן

ובדומה. אינני רוצה להשתמש בעובדה כי שר העבודה התראיה בכל העבודות האלה משמשה למעשה בהפקידה רק כשלוחה הודטים. וכן אינני רוצה להפחית אף במשהו ממידת העזרה של החבריה העובדים לימין שר העבודה, אבל ברור כי יחד עם אשר קל יותר לעבוד, יותר כמכות, יותר מידת הכרעה, והקטב יגדל. על מה יכולה הועדה שלנו לחת את דעתה? לדעתי, רק אם הקו שנוקט בו משרד העבודה הוא נכון. ואני חבור כי הקו נכון.

ישיבת ו'סרת העבודה.
(27.7.1949)

רב/יל.

אולם איני בטוח וילחיקר מי משהו
בעיריות אינו בסדר. יענה היזו רשלנות בבצוע העבודה והולי
רשלנות מכורנת.

אני נמנה על חלה אשר מנד דואג
למסכותם ולאפשרות המשכה המקולה של אורדווינו השונים. אבל
לי נדמה שעדיין לא נגמלנו מהרגלים שהיו לנו לפני קום המדינה.
אני מןבל בפרינציפ אח הצעה בנשוב כי על הוקדה להתייבב מאחרי
משרד העבודה, וכי בידו זה היה יותר יכולת להכריע בהוצאה אל
הכופל של עבודת, ואינני מתכוון רק לעיריות ולמוסדות. כאן
יש צורך לתח למשרד העבודה קודם צבורי מטעם הכנסת.

אין לי כל ספק שכל עוד יישך קצב
העליה, אנו נעמוד במצב חמירי של מובטלים ודורטי עבודה. עלינו
לזכור כי במסכר דורשי עבודה הלולים גם היילים משותררים אנרשמים
בכדי לא להפסיד את החמיכה המגיעה להם במשך תקופה מסוימת. אני
שמעתי חביעות רבות ממרכז הקואורפורציות לעידוד המשק הקואומרטיבי.
מאידך, שמענו מפי שר העבודה כי הממשלה מוכנה לתמוך בהכניותיהם, אך
הרושם הוא כי פגור מסויים בטוח זה אי-אפשר לדרוש מהממשלה גם
להגיש חכניות גם תמיכה כסבית, ויחד עם זאת לא לטגוע בעצמאות
המוסדות השונים. עלינו לציין שהודות ליזמה שהממשלה גלחה בטוחים
שונים של העבודה, נתנה אפשרות למשק הקיים להתרחב ולקלוט עובדים
חדשים.

לדעתי, ישנן אפשרויות גדולות במשק של
מדינת ישראל לפחות ולקליטה עולית. המקירה שמענו היום מדי שר
העבודה, מעודדה מבחינה קוי המקולה שננקמו, ואני מקוה כי נחגבר
על הקשיים העומדים לפנינו כרגע, ועל הקשיים שיחווטמו עם גדול
העליה.

ר.כ.

סדר העבודה:

לא נמנעה אמנם ועדת העבודה מבקורת אבל גם היתה לנו לעזרה כי הויכוח היה ופוח קונסטרוקטיבי.

אני רוצה להזכיר לחבריו הנכבדו בהנהלת

הישיבה ולומר לאלה אשר באו במאוור כי המופט הראשון שלי הדגיש שמצב העבודה חמור. אני רחוקה מלתאר את המצב בצבעים ורודים. עלי להוסיף דברים אחדים, פרטים שעדיין לא פוטרתי את השאלה.

אם אנו מדברים על מספר העוליה העומדים

לצאת את בתי העוליה ועלולים להצטרף למספר דורתי העבודה, אין ספק שעד סוף השנה יצאו מהם כ-3000 מטפחות להתיישובות החדשה ו-3500 להתיישובות הקיימת, בחבורות או באופן אינדיווידואלי. המתח אולי לבטא את הארצות למסדר העבודה האנשים שעושים זאת היום, לא היה אף חד לפעולותיהם בעתונות. זה לא היה מתוך כך שנמנעתי מזה בכוונה. אין דבר המטיל עלי אימה יותר מאשר ההודעות בעתונות. שמענו הודעות מאנשים שונים שעד סוף השנה יתרוקנו המחנות. אני את זאת לא אגיד. אם יש פקוח שעד סוף השנה תהיינה 30.000 יחידות דיור, הן תתמלאנה ותתמלאנה על ידי עולים. אבל אי אפשר לבא אל יהודי אמריקה, למשל, בשני דברים סותרים. מצד אחד להכריז שבכוח העולים זו הבעיה הבוערת עכשו ומצד שני להופיע באיזה מקום ולומר שעד סוף השנה הכל יהיה מסודר. אז אני מוכרחה לומר שאינני מבינה את היצר הזה, יצר הפרסומת בעתונות.

אם אנו אומרים שהיום יש איזה 63-65

אלף נפשות בבתי עולים אנו יודעים שיתווספו ליטב 25-27 אלף מפרנסים. אם אוריד את 6600 המטפחות שתצאנה להתיישובות, יהיה המספר קטן יותר. אמנם נעשתה כבר התחלה קטנה אך עלינו לעשות מאמצים נוספים רבים לקטן עודד מוסדות שונים להקמת מפעלים ברכוזי העולים. החלון בענין זה היה סולל בונה. פתח מחצבה לחמרי בנין על יד רמלה ואנו לוחצים עליו שימשיך בדרך זאת. מחצה כזו היא תשובה חלקית למספר פועלים. את התשובות יהודי אמריקאי מציע לנו לפתוח בית חרושת ללבנים שרופות. אינני יודעת מה יצא מזה. המאמצים להגיד לכך נמסכים, יהפך סלא תהיה לנו דרך אחרת אם לא תופיע היוזמה הפרטית הזאת, אלא נצטרך בעצמנו ללכת/להקמת מפעלים בדרך

כי עלינו להבין את הדבר שעבודות צבוריות אינן מסוגלות בשור פנים
ואופן לענות על בעיה תעסוקה. והפתוח האמיתי מונח בסני הפתחים:
בהכניות פתוח גדולות לעוסקים בהן
עברו ואינני יכולה להגיד את התאריך מתי יגשו לעבודה, יש דברים
שאני מקוה כי בחודש ספטמבר לקראת אוקטובר אפשר כבר לקחת אותם
בחסכון. זה בקשר לתכניות פתוח. בקרוב צריך להגיש מומחה גדול לבקרת
תוכנית ולעצה. ואין כל כוונה לא להסחמט אותם המליונים בתקציב ~~א/א/א~~
המיועדים לנו כי אם להוציא לפועל בעזרתם. והדבר שני הוא מפעלי
תעסיה גדולים וקבועים. קטורים בזה הרבה מאד דבורים ומיט מאד מקנה
ליה עתה.

כל זמן שדברים אלה לא זזים אין כל

ברירה אחרת מאשר ללכת בדרך **הבנין**. ועבודות צבוריות, בידיעה שזה
לא יכול להיות פתרון מלא. נכון הוא סקצב העבודות הוא אימתי. יכול
היה להיות מהיר יותר אילו היה לנו תציוד הדרוש והחמרים הדרושים.
לפעמים החמרים יחסם אך אין לנו הציוד למהצבות. כך למשל היה צמן
שהיינו נאלצים להפסיק בסלילה כי לא היה לנו האספלט. בקרוג יהיה
גם הציוד הדרוש בדרך אלינו.

למהנצטים שלנו ישנן תכניות רבות בעדון

זה שאנו עומדים להוציא לפעול. למשל כביש אשר יהבר את עין גב עם צמח
לכביש זה ישנה חשיבות מכל מני בחינות. אני מקוה שבמים הקרובים
נוכל להתחיל בעבודה.

שט ברטוחנר תכניות רבות ממטלת המנדאט. יש למסל תכנית להרחבת
כביש רמת-גן עד ל בני ברק. הוחלט כי גם בכביש זה וגם בכביש
נחניה נמסע עצים שתשיבותה גם מכחינה בטחון הנחיעה כלילה.

ישנה הצעה אך עלינו לבוא בדבריה על

כך עם האוצר. ההצעה היא לשחרר ממס ההכנסה מקדונות וחסכונות
של אנשי הארץ הזקוקים לסכונ. זה יכול לשמש דחיפה גדולה.
בענין הקמת איזורי העטיה על אדמת

לוד ורמלה יש לדעת לראות בכך צעד תירובי כי אינני חושבת
שאלמלא כן היחה מתפתחת חקלאות באיזור זה.

אינני חושבת שיש להאשים רק את

הערליה בקצב עבודתם. אשמה כבדה מאד נופלת על אנשי הארץ;

הארגונים השונים אשר כביכול כל אחד מהם דאג לערליה. אבל רק
אחר קמן מהם היה ערטה איזה דבר למעשה למען הערליה. לדעת
הדבר היעיל ביותר היה אילו היו שולחים הארגונים השונים את
פועליהם הותיקים שיעבדו יחד עם הערליה ועל ידי כך לתדיר להם
את קצב העבודה הנכון ואת היחס הנכון לעבודה.

בענין המכונות לקבלנים: היחה

אפשרות לקבלני הארץ להרשה להזמנת מכונות במסגרת המלררה ורכים
עמו זאת. גם אני מאמינה שאם יבואו המכונות יוכלו גם לקבלנים
שלו להפיק את הרוועלת מהן. אך איננו רוצים להגביל קבלן מתו"ל
שירצה לבנות כאן היות וקבלן אחד אשר נטיב את פניו ריקם יוכל
להביא לנו בחזרתו, על ידי הטם שיעשה לנו, נזק הרבה יותר גדול.
כל קבלן שאנו נוכח שהוא באמת יכול להביא איזה דבר חדש נקט
איתו. הכלל הוא שקבלן יכול להכנס לארץ אם הוא משקיע משהו בארץ
לפחות בחור הלואה לשלש עד חמש שנים. יש בענין זה עוד הסתיגות
אחת. היו קבלנים אשר הסכימו לתת לנו קוודיט אך הם התכוננו לקבל
מטרה מהממשלה ולמכור אותה במאריקה על ידי כך היו מסבכים
אותנו בכל מיני מקומות. לאחר שנוכחנו בכיוונה כזאת החלטנו
להתקטר עם קבלנים רק על ידי חוזה חרות² והיו החנאים בהם
הוא נותן לנו את ההלואה.

בענין הרכבת אינני מסוגלת למסור

פרטים נוספים. זה טיך בעצם למסור אתר. אינני יודעת את זה

הולך בקצב הנחוי אבל אני סומכת על יצר החבורה להני את

רכ.

את הרכיב.

אני רוצה לענות לחבר ארנא כי

קיימת קשר ותאורה פעולה בין המשרדים,

יחבן כי עדיין לא במידה הדרושה אך דוקא את הנפקת על הרכיב
הנמוט יש לנו קשר מלא. אין זה אומר שהוא עומה כל מה שיהיה ברצוננו

למשל, מה שנוגע לקולקולציות: לו בקשר לפרוסיס אגל נדמה לי

בכסבורעיות הראשוניות זו איזה דבר בכמו"מ ילנו על איבוד הפרוסים

מחרג ג' נצליח לטכנע אחר.

לא אוכל לאמר דבר בנוגע לתעמוקה

נוער. כל זמן שהנער יצמוד מול מברנסיים על משכחה ילמה, אני חושבת שהוא יהיה מוכרח להיות מאוכזב. הוץ מאשר במקרי מיוחדים, אינני יודעת מדוע לא ילך נוער לתלמוד.

אני בהחלט מקבלת כל מה שהברייה אמרו

על הגברת הקצב. במדה שהדבר ביכלתנו לנו מנסים להגבירו, ונשתדל לעשות זאת.

אנו לוקחים בחשבון את זכות הקרימה

אל המוסדות בנוגע לשבון ענין הערביים לא נשכח. בפמימות נצרת ועכו נעשו עבודות מיוחדות בכדי להעסיק ערביים. יש עכטיו תכנית להקביר את הערביים היושבים בנצרת בתורה לכנריהם.

אין לה נכון ערך 20 אחוזים מוצאים

לעבודה והואר לתוריים. היחס הוא בערך 50%.

אנו עומדים בעיריות בוכוח עם ראשי

העיריות. לא כעת הוכוחים האלה מעכבים עבודה, אנו למעשים מגיעים לידי מסקנה שאנחנו בעצמנו נצטרך להוציא לפועל עבודות על העיריות.

אבודים את ענין התארגנים.

אבודים את ענין החימונות מהו"ל.

בנוגע למוסדות דתיים, ברגע שהמוסדות

היוצא יהיו ידועים בתוכנתם, ייבנה בנין זה, אך לא בכל ישוב ירלוו זאת החושבים.

ישנו עוד מקור אחד לעבודה והוא:

הרייז מתיים. נתנו לעיריות תלמידיה הקטנות כדי לנקות את הבתיים והחורוים באבו-כביר ובמנשיה, אך עוד אין מפתח כחיים.

אולי תמכינו לתח לנו זמן ארוך

המקנה עוד התקירה השניה שלי, כי בינתיים ודאי יחפשו דברים, ול נצטרך לחזור על אותה הדברים.

היו"ר מ. גלובמן: ברצוני להעיר הערה אחת. בכנסת היחה

תביעה מנת החברה הנה לסדן להעלות לסדר

היום את בעית התעמוקה, ולהעמידה לוכוח עוד לפני ימעת הודעתה על

העבודה. רוב הועדה בקש אז להמחין עד לאחר הפגישה עם שר העבודה, והכנסת קבלה זאת. הובטח לי ש אלה התעמולה ועמוד על המרחק ביום שני, אך היות וביום זה, כמי שנאמר לי, נקבע הדיון על האסכס עם סוריה, לא יתקיים ביום זה דיון על התעמולה. ישיבות הועדה לנו נקבעו סופית ליום שני, וכך יהיה גם בשבוע הבא. בישיבה זו נסכס את הצעות הועדה. אני אבקש מיו"ר הכנסת כי הדיון יתקיים לא יאוחר מיום רביעי, ונעלה זאת בכנסת בהקדם האפשרי. הכיור יתקיים ביום שלישי בבקר, והחברים מתבקשים להיות בטעה 7.30 על יד בנין הכנסת.

אם כן, האסכס הוא: הועדה סגולה על

יו"ר הועדה לבוא בדברים עם יו"ר הכנסת בכדי לקבוע יום בשבוע הבא, בהכנסת שר העבודה, לסקירה ודיון על בעיות התעמולה והאסכס.

ישיבות הועדה הקבועות ביום שני

בטעה 09.00.

הישיבה ננעלה בטעה 15.00.